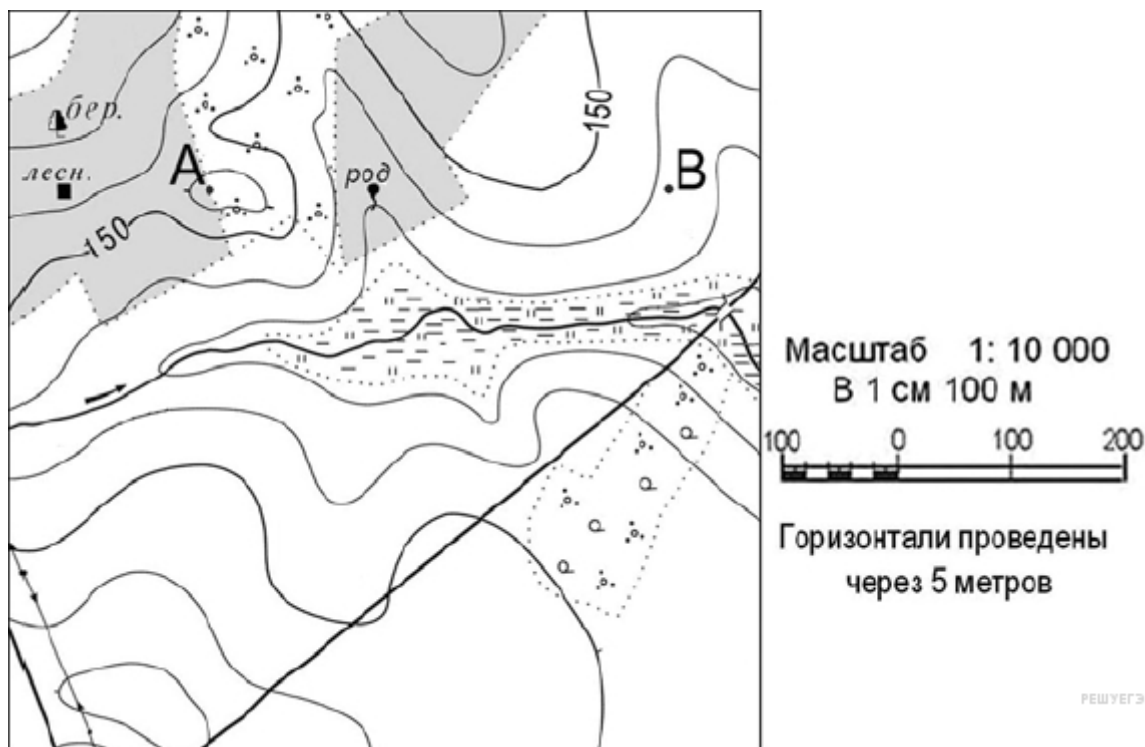

**2019-2020 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ АУДАНДЫҚ ОЛИМПИАДАСЫ
ГЕОГРАФИЯДАН ПРАКТИКАЛЫҚ ТУР ТАПСЫРМАЛАРЫ
9 СЫНЫП**

Тапсырманы орындау уақыты – 150 мин

1 – Тапсырма. А – В сызығы бойынша рельефтің қимасын сызыңыз.

Бағалау өлшемдері: Масштабқа келтіру – 3 ұпай, гипсометриялық профилде жер бедерін айқындау үшін вертикальдік және горизонталдік масштабтарын сәйкестендіру – 4 ұпай, шартты белгілер – 3 ұпай. Барлығы: **10 ұпай.**

2 – Тапсырма. Кестенің бос ұяшықтарын толтырыңыз:

	Солтүстік	Шығыс	Оңтүстік	Батыс
Жыл басындағы халық саны, мың.адам.	1200	1460	1890	1520
Жыл соңындағы халық саны, мың.адам.	1248	1514	1970	
Халықтың орташа жылдық саны, мың.адам.				1527
Туу коэффициенті, ‰	56		115	23
Өлім коэффициенті, ‰	8	12		9
Табиғи өсім коэффициенті, ‰		54	80	

Бағалау өлшемдері: Әр дұрыс жауапқа – 1 ұпайдан. **Барлығы: 8 ұпай.**

3– Тапсырма.

Тақырыптық мазмұнды географиялық карталарда, әр түрлі сызықтар жиі түсіріледі. Картаның тақырыбына сәйкес, көрсетілген сызықтар қандай да бір географиялық сипаттаманы білдіреді. Сол сызықтар қандай сипаттамаға ие? Олардың өлшем бірліктері қандай? Және осы сызықтар қандай тақырыптық карталарда көрсетілген?

№	Сызықтар	Сипаттамасы	Өлшем бірлігі	Тақырыптық карта (мысал)
1	изотерма			
2	изобара			
3	изогиета			
4	изобата			

Бағалау өлшемдері: Әр дұрыс жауапқа – 1 ұпайдан. **Барлығы: 12 ұпай.**

4 – Тапсырма. Берілген сипаттама бойынша Қазақстан көлдерінің атауларын анықтаңыз және олар Қазақстанның қандай су - шаруашылық алабына жататындығын көрсетіңіз.

№ п/п	Сипаттамасы	Көлдің атауы	Су- шаруашылық алабы
1	Қазақ ұсақ шоқысының солтүстік бөлігіндегі Теңіз-Қорғалжын ойпатының батысындағы көл		
2	Шығыс Қазақстандағы көл. Шұңқыр Күршім және Азутау таулы жоталарымен көмкерілген. Солтүстік шығысында ол Бурабай ойпатымен буындасады.		
3	Қостанай облысының солтүстік-шығысындағы көл. Көл Торғай алабының орталық бөлігінде орналасқан.		
4	Қазақстанның Атырау облысының солтүстік бөлігіндегі көл. Каспий маңы ойпатының солтүстік бөлігінде Батыс Қазақстан облысының оңтүстік шекарасынан 5 км, Жайық өзенінің шығысына қарай 10 км қашықтықта орналасқан.		
5	Іле Алатауы шатқалындағы көл. Геологтардың айтуы бойынша ол шамамен 8-10 млн жыл бұрын, орасан зор тау көшкіні нәтижесінде пайда болған, нәтижесінде биіктігі 300 метрге жуық табиғи бөгет қалыптасқан.		

Бағалау өлшемдері: Көлдер мен оған сәйкес су-шаруашылық объектілерін дұрыс анықтағаны үшін - 1 ұпайдан. **Барлығы: 10 ұпай.**

5 – Тапсырма. Төменде берілген сипаттамаларға сәйкес мемлекеттерді және олардың астанасын анықтаңыз:

а) Сипаттамаға сәйкес Африка елін анықтаңыз.

Бұл ел теңізге шыға алады. Аумағының бір бөлігі таулы, жазық жерлері де кездеседі. Елдің атауы оның астанасының атауымен бірдей. Бұл елдің тұрғындары европидтық нәсілдер. Рекреациялық ресурстарға бай, онда тарихи ескерткіштер өте көп.

б) Сипаттамаға сәйкес Оңтүстік Америка елін анықтаңыз.

Байырғы кезде бұл ел Испания отарында болған. Ел аумағында материктің ең ірі көлі мен ірі сарқырама орналасқан. Пайдалы қазбаларға өте бай, елдің шаруашылығы да соның негізінде.

в) Сипаттамаға сәйкес Азия елін анықтаңыз.

Бұл ел аралдарда орналасқан. Оның табиғаты солтүстіктен оңтүстікке қарай жылжығанда өзгеріп отырады. Табиғи апаттарға жиі ұшырайды. Шаруашылықтың барлық түрлері жақсы дамыған.

г) Сипаттамаға сәйкес Солтүстік Америка елін анықтаңыз.

Бұл ел Атлант, Тынық және Солтүстік Мұзды мұхиттарына шыға алады. Елді жер бедеріне сәйкес екі ірі топқа бөлуге болады: таулы және жазықты. 3 аумақ, 10 провинциядан тұратын федеративті мемлекет. Технологиясы мен өндірісі дамыған мемлекет. Экономикасы көп салалы, табиғат ресурстарына бай.

д) Сипаттамаға сәйкес Еуропа елін анықтаңыз.

Скандинавия елдерінің ішінде ең оңтүстіктегі мемлекет. Балтық және Солтүстік теңіздерімен шайылып жатыр. Жоғарғы дамыған индустриалы – аграрлы ел. Ұлттық табыстың 40% -ын өндірістен табады. Дүние жүзі бойынша жан басына шаққандағы ішкі сауда айналымының көлемі бойынша бірінші орынға ие. Басты экспорт тауарлары: машина жасау бөлшектері, ет және ет өнімдері, сүт тағамдары, балық, дәрі – дәрмектер, жиһаз. Басты салалары: металл өңдеу, машина жасау, тамақ, химия, тоқыма өнеркәсіптері.

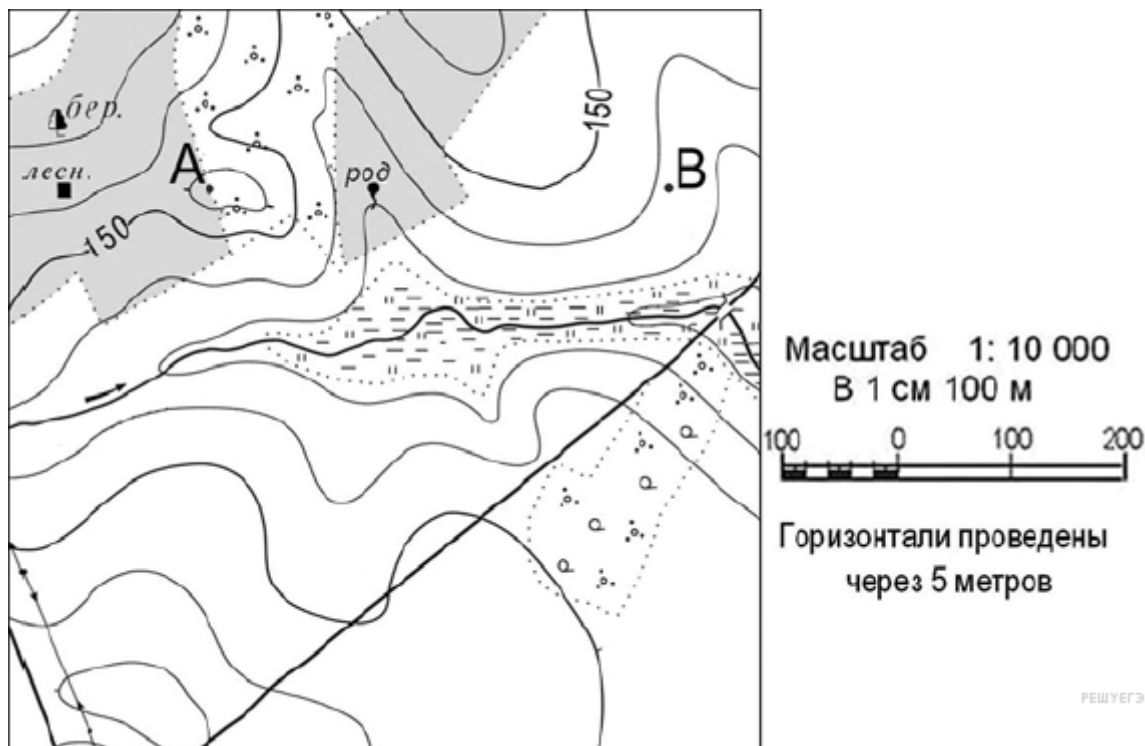
Бағалау өлшемдері: Әрбір дұрыс жауапқа 2 ұпайдан; барлығы **10 ұпай**.

БАРЛЫҒЫ: 50 ҰПАЙ

**РАЙОННАЯ ОЛИМПИАДА 2019-2020 УЧЕБНОГО ГОДА
ЗАДАНИЯ ПРАКТИЧЕСКОГО ТУРА ПО ГЕОГРАФИИ
9 КЛАСС**

Время выполнения задания – 150 минут

Задание 1. Постройте профиль рельефа местности по линии А – В.

Критерии оценки: Приведение масштаба – 3 балла; правильное соответствие вертикального и горизонтального масштабов для наглядности отображения рельефа на гипсометрическом профиле – 4 балла; условные обозначения – 3 балла.

Итого 10 баллов.

Задание 2. Заполните пустые ячейки таблицы:

	Север	Восток	Юг	Запад
Численность на начало года, тыс. человек	1200	1460	1890	1520
Численность на конец года, тыс. человек	1248	1514	1970	
Среднегодовая численность населения, тыс. человек				1527
Коэффициент рождаемости, ‰	56		115	23
Коэффициент смертности, ‰	8	12		9
Коэффициент естественного прироста, ‰		54	80	

Критерии оценки: по 1 баллу за каждый правильный ответ. **Итого 8 баллов.**

Задание 3.

На географических картах тематического содержания часто нанесены различные линии. В зависимости от тематики карты линии на ней показывают значение той или иной географической характеристики. Какие характеристики показывают линии? В каких единицах они измеряются, и на каких тематических картах нанесены эти линии?

№	Линии	Характеристика	Единица измерения	Тематическая карта (например)
1	изотермы			
2	изобары			
3	изогиеты			
4	изобаты			

Критерии оценки: по 1 баллу за каждый правильный ответ. **Итого 12 баллов.**

Задание 4.

По описанию определите названия озер Казахстана и укажите к какому водохозяйственному бассейну Казахстана они относятся.

№ п/п	Описание	Название озера	Водохозяйственный бассейн
1	Озеро на западе Тенгиз-Кургальджинской впадины в северной части Казахского мелкосопочника		
2	Озеро в Восточном Казахстане. Котловина окаймлена горными хребтами Курчумским и Азутау. На северо-востоке она сочленяется с Бобровской впадиной.		
3	Озеро на северо-востоке Костанайской области Казахстана. Озеро расположено в центральной части Тургайской ложбины.		
4	Озеро в северной части Атырауской области Казахстана. Располагается в северной части Прикаспийской низменности, в 10 км к востоку от реки Урал, в 5 км от южной границы Западно-Казахстанской области.		
5	Озеро в ущелье Заилийского Алатау. Как утверждают геологи, образовалось оно примерно 8—10 тысяч лет назад в результате грандиозного горного обвала, который создал естественную плотину высотой около 300 метров.		

Критерии оценки: За правильное определение озер и соответствующих водохозяйственных объектов – по 1 баллу. **Итого: 10 баллов.**

Задание 5. По приведенному ниже описанию определите страны их столицы:

а) Определите страну Африки по ее краткому описанию.

Страна имеет выход в море. Часть ее территории гориста, есть низменность. Название страны совпадает с названием ее столицы. Страну населяют жители европеоидной расы. Страна богата рекреационными ресурсами, в ней много уникальных памятников истории.

б) Определите страну Южной Америки по ее краткому описанию.

В прошлом страна была испанской колонией. На ее территории расположено самое крупное озеро материка и высочайший водопад. Страна богата полезными ископаемыми, на базе которых развивается ее хозяйство.

в) Определите страну Азии по ее краткому описанию.

Страна расположена на островах. Природа ее меняется при движении с севера на юг. В стране нередко случаются стихийные бедствия. Страна бедна природными ресурсами. Хорошо развиты все ее отрасли хозяйства.

г) Определите страну Северной Америки по ее краткому описанию.

Страна имеет выход к трем океанам: Атлантическому, Тихому и Северному Ледовитому. По рельефу страну можно разделить на две крупные части: горную и равнинную. Является федеративным государством, состоящим из 10 провинций и 3 территорий. Технологически и промышленно развитое государство. Имеет многоотраслевую экономику, базирующуюся на богатых природных ресурсах и торговле.

д) Определите страну Европы по ее краткому описанию.

Самая южная из скандинавских стран. Омывается Балтийским и Северным морями. Индустриально-аграрная страна с высоким уровнем развития. Доля промышленности в национальном доходе - более 40 %. Страна стоит на первом месте в мире по объему внешнеторгового оборота на душу населения. Основные экспортные товары: продукция машиностроения, мясо и мясопродукты, молочные продукты, рыба, медикаменты, мебель. Ведущие отрасли: металлообработка, машиностроение (особенно электротехническое и радиоэлектронное), пищевая, химическая, целлюлозно-бумажная, текстильная.

Критерии оценки:

За каждый правильный ответ – по 2 балла, итого **10 баллов**.

ВСЕГО: 50 БАЛЛОВ